

3 POSTAVENÍ A VNÍMÁNÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI UMĚNÍ A KULTURA VE ŠKOLÁCH

Tato kapitola tematické zprávy se soustředí na postavení a vnímání vzdělávací oblasti Umění a kultura třemi dotazovanými skupinami aktérů vzdělávání – řediteli škol, učiteli hudební a výtvarné výchovy a žáky. Motivací zájmu o toto téma je poněkud specifické postavení, které sledovaná vzdělávací oblast má. Konkrétně RVP explicitně uvádí, že:

„Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa. (...) Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem.“

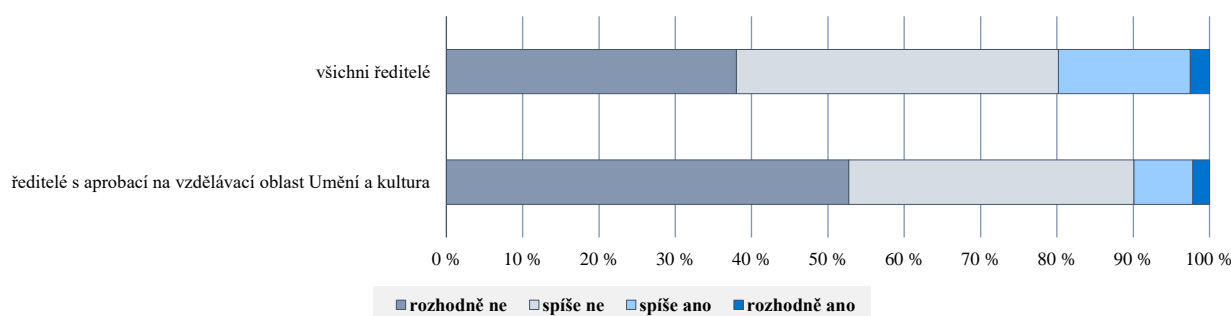
Má tento charakter vzdělávací oblasti Umění a kultura dopad na vnímanou důležitost jejího postavení mezi dalšími vzdělávacími oblastmi, které jsou více spojeny s racionálním chováním člověka v současné společnosti? Jak jsou vnímány přínosy vzdělávací oblasti Umění a kultura? Promítá se specifičnost vzdělávací oblasti Umění a kultura také v její oblíbenosti? To jsou některé z otázek, na něž se tato kapitola zaměřuje.

3.1 Pohled ředitelů škol

Postavení vzdělávací oblasti Umění a kultura může být primárně zasazeno ve stanovení profilace školy. Profilaci své školy v tématech souvisejících se vzdělávací oblastí Umění a kultura (např. hudební výchova, výtvarná výchova, dramatická výchova či taneční a pohybová výchova) uvedlo přibližně 5 % ředitelů, přičemž umělecká profilace bude v dalším textu využita pro sledování zvláštností škol s touto charakteristikou. Doplňme, že o něco častěji se škola profiluje ve vzdělávací oblasti Umění a kultura tehdy, pokud má ředitel školy aprobaci na některý z předmětů této vzdělávací oblasti.³

Tezi o možném vnímání nižší významnosti vzdělávací oblasti Umění a kultura částečně potvrzuje zjištění, že každý pátý ředitel považuje tuto tematickou oblast za méně důležitou než ostatní vzdělávací oblasti, navíc rozhodný nesouhlas s tvrzením o nižší důležitosti vzdělávací oblasti Umění a kultura uvedlo necelých 40 % ředitelů (viz také graf č. 1). Obdobně založená hodnocení jiných témat vzdělávání vycházejí ve zjištěních ČŠI o něco příznivěji. Ředitelé škol s aprobací na některý z předmětů vzdělávací oblasti Umění a kultura vnímají její důležitost silněji než ředitelé škol s jinou aprobací (viz graf č. 1).

GRAF 1 | Míra souhlasu ředitelů s tvrzením o nižší důležitosti vzdělávací oblasti Umění a kultura ve srovnání s ostatními vzdělávacími oblastmi (podíl odpovídajících ředitelů škol)

3.2 Pohled učitelů hudební a výtvarné výchovy

Podobná otázka jako ředitelům škol byla položena učitelům hudební a výtvarné výchovy – s tím rozdílem, že jejich úkolem bylo posoudit důležitost jimi vyučovaných předmětů. Graf č. 2 naznačuje, že učitelé hudební i výtvarné výchovy hodnotí důležitost jimi vyučovaného předmětu obdobně jako ředitelé škol, přičemž významnou otázkou je, zda případný nižší význam přikládáně těmto předmětům učitelem je dán jeho osobním přesvědčením, nebo reálným postavením výchov ve školách. Tato úvaha přitom zapadá do kontextu výběru podle názoru učitelů nejvýznamnější charakteristiky hudební a výtvarné výchovy, kdy:

³ Takovou aprobaci uvedlo 15 % odpovídajících ředitelů škol.